

GOSPODARSTWO (POLE)

Grupa wiekowa: 5-latki

Czas trwania projektu: 4 tygodnie

Cele ogólne projektu:

- Budowanie wiedzy o gospodarstwie (w szczególności o uprawie roślin i zbóż na polu, możliwościach ich przetwarzania).
- Wzbogacanie dziecięcego słownika o pojęcia związane z uprawą ziemi, przetwarzaniem plonów, pracą rolnika.
- Rozbudzanie zainteresowania pracą rolnika.
- Zapoznanie z procesem powstawania pieczywa i innych produktów spożywczych.
- Rozwijanie umiejętności samoobsługowych związanych z przygotowaniem posiłków.
- Kształtowanie szacunku do pracy rolnika.
- Kształtowanie szacunku do produktów spożywczych, np. chleba.
- Tworzenie warunków do samodzielnego poznawania rzeczywistości przyrodniczej poprzez obserwowanie, eksperymentowanie, eksplorowanie.
- Rozwijanie języka w aspekcie komunikacyjnym.

Główne idee:

- Na polu rosną różne rodzaje zbóż. Zboże daje nam ziarno, z którego robi się mąkę (CASUM 1).
- Na polu rosną ziemniaki i kukurydza. Z nich też możemy zrobić mąkę (CASUM 2).
- Buraki cukrowe i rzepak też rosną na polu. Z buraków cukrowych robi się cukier, a z rzepaku olej (CASUM 3).
- Pole trzeba zaorać i obsiać, a dojrzałe zboże skosić (CASUM 4).
- Z różnych rodzajów mąki piecze się różne rodzaje pieczywa (CASUM 5).

Fakty – ciekawostki – opinie, czyli co nauczyciel powinien wiedzieć o temacie:

- Kwiatostany zbóż występują pod postacią kłosów lub wiech. Kłosa mają pszenica, żyto i jęczmień. Owies ma wiechę. Kwiatostan męski kukurydzy ma postać wiechy, kwiatostan żeński kukurydzy, czyli kolba, to przekształcony kłos.
- Z ziaren zbóż, oprócz mąki, produkuje się płatki zbożowe, kasze, otręby, pasze dla zwierząt, a nawet syropy i oleje. Są także podstawą piwowarstwa, gorzelnictwa i farmaceutyki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Pszenica pochodzi z południowo-zachodniej i środkowej Azji. Po kukurydzy i ryżu pszenica zajmuje trzecie miejsce w światowej produkcji zbóż.
- Nazwa chleb razowy pochodzi od rodzaju mąki, z której chleb jest wytwarzany. Mąka ta jest mielona raz, w dodatku grubo, dlatego zawiera otręby, które wpływają na jej ciemniejszy kolor. Mąka razowa może być zarówno pszenna, jak i żytnia. Mąka biała to mąka przesiewana, pozbawiona otrębów. Chleb razowy zawiera większą ilość błonnika oraz składników mineralnych dzięki zawartości łupin z ziarna, w których te składniki się znajdują.
- Ziemniak pochodzi z Ameryki Południowej. Do Europy przywieźli go Hiszpanie dopiero w XVI wieku. Legenda głosi, że kucharze przygotowujący po raz pierwszy danie z ziemniaka na stół podali jego owoce, a korzenie z bulwami wyrzucili. Po podpaleniu śmieci znaleziono upieczone bulwy ziemniaków, które ktoś zdecydował się spróbować. Tak powstało danie z pieczonego ziemniaka.
- Wszystkie części nadziemne ziemniaka są trujące, zawierają substancję zwaną solaniną, która powoduje zatrucia pokarmowe, ma także działanie rakotwórcze. Bulwy po obróbce cieplnej nie zawierają solaniny. Są bardzo pożywne i zawierają sporo witamin, szczególnie witaminy C.
- Pyra to w poznańskiej gwarze ziemniak, w innych regionach Polski zwany np. kartoflem, grulą, korpielem, bulbą, bulwą itd.
- W Poznaniu w pierwszy weekend września obchodzi się Dni Pyrlandii. Świętu temu towarzyszą liczne gry i zabawy z wykorzystaniem ziemniaka. Jest ono okazją do przypomnienia poznańskiej gwary i tradycji.

Propozycje aranżacji przestrzeni:

W sali znajdują się wazony z ułożonymi kompozycjami z kłosów różnych zbóż. W rogu sali może stać snop siana. W sali może stać worek ziemniaków, a w jednym z wazonów bukiet z kukurydzy.

Centrum Badawcze na starcie¹:

- W Centrum Badawczym znajdują się różne pojemniki oraz mąka, cukier, sól, woda. Są tam lupy, za pomocą których dzieci mogą obserwować cząstki poszczególnych produktów. Dzieci mogą bawić się, próbując rozpuszczać produkty, przygotowując samodzielnie masę solną i próbując coś z niej zrobić. Dzieci mogą tworzyć w mące obrazy. Mogą także bawić się, przesypując i sensorycznie badając produkty.

Propozycje wycieczek badawczych i wizyt ekspertów:

- wycieczka do gospodarstwa lub do muzeum rolnictwa
- wycieczka do cukrowni (w miarę możliwości)

¹ W drugim i trzecim tygodniu w Centrum będą pojawiać się nowe przedmioty do przeprowadzania samodzielnych doświadczeń (np. po zajęciach, podczas których dzieci będą próbowały rozgnieść ziarna na mąkę, w Centrum mogą znaleźć się ziarna i przyrządy do robienia mąki. W późniejszych dniach mogą znaleźć się tam ziemniaki do robienia stempli lub ludków, waga kuchenna do odmierzania produktów itd.).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- wycieczka do młyna (w miarę możliwości)
- wycieczka do piekarni
- wycieczka do sklepu
- wizyta eksperta – rolnika lub piekarza

Do poczytania dzieciom:

- Jadwiga Korczakowska, *Dokąd jadą wozy*
- Hanna Łochocka, *Co można zrobić z ziemniaka?*

Inne materiały do wykorzystania podczas realizacji projektu:

- nagranie z piosenką *Mało nas do pieczenia chleba*
- nagranie z piosenką ludową *Zasiali górale*
- nagranie z piosenką *Czarny baranie*
- film z cyklu *Magiczny autobus*, odcinek: *W piekarni*

TYDZIEŃ 1

W pierwszym tygodniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one pobudzić zainteresowanie tematem oraz pokazać nauczycielowi stan wiedzy i doświadczeń oraz zasób słownictwa dzieci.

Podczas tego tygodnia dzieci pomagają nauczycielowi dekorować salę, tworzyć Centrum Badawcze, budują kącik czytelniczy, przeglądają książki, słuchają tekstów czytanych przez nauczyciela, wykonują prace plastyczne zainspirowane tematem projektu. Zapoznają się z piosenką.

W tym tygodniu pojawia się w sali beczka słów, a dzieci z pomocą nauczyciela budują siatkę pytań. Jednocześnie nauczyciel autonomicznie dokonuje wyboru pozostałych form aktywności dzieci z poniższej tabeli. Zadania w tabelach 1 i 3 zostały uporządkowane według dziesięciu modułów: język, matematyka, badanie, konstrukcje, formy plastyczne, muzyka, teatr, ruch, zdrowie, współpraca.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 1. Propozycje zabaw i zadań dla dzieci w pierwszym tygodniu projektu

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	1.1, 3.1, 3.2, 3.3	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje przyniesione przez nauczyciela produkty i nazywa je. Wypowiada się na temat przydatności i pochodzenia produktów. Zadaje pytania związane z tematyką zajęć. 	<p>Jak to jest zrobione?</p> <p>Dzieci mają do dyspozycji różne produkty: mąkę, cukier, olej rzepakowy, oglądają je i próbują nazwać. Jeśli nie uda się rozpoznać po opakowaniach, nauczyciel wysypuje mąkę i cukier do miseczki i prosi dzieci, by opowiedziały o produktach. Dzieci próbują odpowiedzieć na pytania: <i>Skąd mamy te produkty? Jak się je wytwarza?</i> Nauczyciel namawia też dzieci, by zastanowiły się, czego chciałyby się o tych produktach dowiedzieć.</p>	Nauczyciel wysłuchuje opowieści dzieci i zapisuje je na kartce. Pojawiające się pytania wpisuje na siatkę pytań.	Mąka, cukier, butelka oleju rzepakowego, miski.
JĘZYK	3.1, 3.3, 4.2	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiada na pytania i zastanawia się, do czego używa się mąki. Poszukuje produktów, które zawierają mąkę. 	<p>Mąka</p> <p>Dzieci zastanawiają się nad odpowiedziami na pytania nauczyciela: <i>Do czego jest nam potrzebna mąka? W jakich produktach możemy ją znaleźć?</i> Nauczyciel zapisuje odpowiedzi dzieci, a także przygląda się ich poszukiwaniom i przysłuchuje wypowiedziom. Podchwytuje, prowokuje i zapisuje pytania. Następnie zadaniem dzieci jest przejrzanie gazetek reklamowych różnych sklepów i wskazanie produktów zawierających mąkę.</p>		Gazetki reklamowe z różnych sklepów.
JĘZYK	1.1, 3.1, 3.2, 3.3	<ul style="list-style-type: none"> Zadaje pytania związane z tematyką zajęć. 	<p>Tworzenie siatki pytań</p> <p>Co interesuje dzieci i czego chciałyby się dowiedzieć o pracy na polu?</p>	Element obowiązkowy realizowany trzeciego lub czwartego dnia trwania projektu. W centrum arkusza nauczyciel zapisuje słowa NA POLU, a dookoła pytania zadawane przez dzieci (słowa, zdania + symbole). Warto obok pytania dziecka zapisać imię autora.	Arkusze szarego papieru, flamastry.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	1.1, 3.1, 3.2, 14.6	<ul style="list-style-type: none"> Używa wyrazów z beczki słów w rozmowie. 	<p>Beczka słów</p> <p>Nauczyciel zapisuje z dziećmi nowe dla nich wyrazy (słowa z symbolami) związane z tematem. Dzieje się tak przez cały czas trwania projektu. W ten sposób powstaje zbiór słów poszerzających mowę czynną i bierną dzieci.</p>	Przykładowe słowa: zboże, ziarno, kombajn, burak cukrowy, rzepak.	Arkusze szarego papieru z narysowaną beczką, pisak.
MATEMATYKA, RUCH, JĘZYK	13.4, 14.1, 14.2, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Ilustruje opowiadanie nauczyciela. Tworzy wzory i szlaczki, przygotowując się tym samym do pisania. 	<p>Mączne wzory</p> <p>Dzieci mają do dyspozycji miski z mąką i ciemne kartki papieru. Nauczyciel prezentuje, jak można sypać mąkę na papier, tak aby powstał wybrany kształt. Dzieci próbują wykonać pierwsze próby samodzielnie, usypując koło, kwadrat, trójkąt, a następnie przesypują mąkę na powrót do miski i słuchają polecenia nauczyciela. Nauczyciel przed rozpoczęciem prosi dzieci, aby położyły palec na środku kartki, następnie w prawym narożniku, w lewym narożniku, na dole kartki. Nauczyciel słowem ilustruje rysunek wykonywany przez dzieci, np.: <i>Usyp z mąki koło w prawym rogu kartki, w lewym rogu usyp chmurkę, na dole kartki mąką usyp linię. A teraz na środku kartki pozostaw w kilku miejscach szczyptę mąki i od tych punktów pociągnij linie w dół. Co widzisz na swoim obrazku?</i> Dzieci opowiadają o powstałych obrazach, następnie zsypują mąkę do miski. Nauczyciel może wykonywać z dziećmi ćwiczenie, kilkakrotnie zmieniając warianty, ułatwiając lub utrudniając opowiadanie w razie potrzeby.</p>	Nauczyciel może słowem ilustrować wzór szlaczek lub wykonać na swojej kartce szlaczek, który dzieci odtworzą za pomocą mąki. Nauczyciel przed ilustrowaniem rysunku musi sprawdzić, czy dzieci znają kierunki: prawo, lewo, jeśli większość nie wie, co to jest prawy i lewy narożnik, to powinien ilustrować obraz, wykorzystując pojęcia: pod, nad, obok.	Kartki A3 w ciemnych kolorach (najlepiej z bloku technicznego), miski z mąką.
JĘZYK, BADANIE	3.3, 4.2, 13.1, 13.2, 13.3	<ul style="list-style-type: none"> Odnajduje ziemniaki o nietypowych kształtach i opowiada o nich. 	<p>Ziemniaki</p> <p>Dzieci badają ziemniaki: oglądają, dotykają, wachają. Nauczyciel zadaje dzieciom pytanie: <i>Jaki jest ziemniak?</i> i zapisuje wszystkie określenia, jakie zostały przez dzieci wypowiedziane. Następnie prosi, aby odnalazły ziemniaka o najdziwniejszym kształcie i opowiedziały, z czym ten kształt im się kojarzy.</p>	Należy zadbać o to, aby ziemniaki były wcześniej umyte.	Kosz ziemniaków.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA	4.2, 13.1, 13.2	<ul style="list-style-type: none"> Układa ziemniaki w chronologiczny ciąg według wielkości. Dodaje i odejmuje na konkretach. Próbuje liczyć na zbiorach zastępczych (na palcach). 	<p>W krainie ziemniaka</p> <p>Dzieci mają kosz, w którym jest dziesięć ziemniaków. Nauczyciel prosi, aby dzieci ułożyły ziemniaki według wielkości od najmniejszego do największego, a następnie określiły miejsce wskazanego ziemniaka (np. przez nauczyciela), używając liczebników porządkowych. Następnie kładzie dwie miski i dokłada do kosza ziemniaki (np. kolejne dziesięć). Zadaniem dzieci jest podzielenie wszystkich ziemniaków, tak aby w każdej misce było ich po tyle samo. W koszu może zostać jeden ziemniak, którego nie da się przydzielić. Po wykonaniu zadania dzieci w dwóch grupach liczą ziemniaki w miskach i sprawdzają wynik, podając go na głos. Nauczyciel daje każdej grupie po jednym ziemniaku, zakrywa ręcznikiem miski i pyta: <i>Ile teraz macie ziemniaków?</i> Nauczyciel prosi każdą grupę o wyjęcie trzech ziemniaków z miski, następnie znów zakrywa miski i pyta: <i>Ile zostało ziemniaków?</i> Jeśli grupy nie odpowiedziały, pozwala im odkryć miski i sprawdzić. Jeśli widać zainteresowanie zabawą, można ją kontynuować. Nauczyciel może pokazać technikę liczenia na zbiorach zastępczych (palcach), aby dzieci nie musiały od nowa przeliczać ziemniaków w misce.</p>	<p>Należy zadbać o to, by ziemniaki były umyte. Do pierwszego zadania nauczyciel wybiera dziesięć ziemniaków, których wielkość będzie łatwa do porównania. Do drugiego zadania należy dołożyć kolejne ziemniaki. Nauczyciel obserwuje sposób rozdzielania ziemniaków, starając się na początku nie pomagać dzieciom. Nauczyciel obserwuje technikę sprawdzania liczby ziemniaków przez dzieci (np. czy przeliczają od nowa, czy liczą na palcach, liczą w głowie). To ćwiczenie może dać nauczycielowi sygnał odnośnie do strategii sprawdzania wyników, dzięki czemu będzie mógł odpowiednio planować zadania matematyczne, tak aby dzieci zaczynały liczyć na palcach.</p>	<p>Kosz ziemniaków, dwie miski, dwa ręczniki.</p>
BADANIE	3.1, 3.3, 4.2	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje produkty na bazie obserwacji. Porównuje produkty i określa ich różnice. Wypowiada się na temat mąki. 	<p>Badanie mąki</p> <p>Dzieci mają do dyspozycji różne rodzaje mąki: pszenną, żytnią, razową, ziemniaczaną i kukurydzianą. Wypują zawartość torebek do przezrzystych misek i obserwują ją. Dzieci otrzymują lupy, dzięki którym mogą obserwować mąkę jeszcze dokładniej. Zadaniem dzieci jest określenie, co jest w miskach, dlaczego różne mąki mają różny wygląd. Dzieci dotykają mąkę, sprawdzają jej konsystencję, opowiadają o niej. Nauczyciel ukierunkowuje rozmowę na pochodzenie mąki. Mówi np.: <i>Ciekawe, z czego robi się mąkę?</i> Zapisuje padające odpowiedzi i pytania dzieci.</p>	<p>Mąka przyniesiona przez nauczyciela nie powinna znajdować się w oryginalnych opakowaniach. Może być przyniesiona już w miskach.</p>	<p>Pięć przezrzystych misek, mąka pszenna, żytnia, razowa, ziemniaczana, kukurydziana, lupy.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
BADANIE, JĘZYK, MATEMATYKA	14.1, 14.4	<ul style="list-style-type: none"> Określa cechy materiałów na bazie doświadczenia dotykowego. Kreśli w misce z mąką i innymi produktami różne symbole. 	<p>Pisanie palcem</p> <p>W sali jest kilka bardzo dużych misek z cukrem, różnymi rodzajami mąki, ryżem, kaszą manną (innymi – według uznania nauczyciela). Dzieci wkładają ręce do każdej z misek po kolei i określają, jaki dany produkt jest w dotyku (np. sypki, miękki, kłujący). Dzieci na zmianę rysują palcem w miskach proponowane przez nauczyciela symbole, np. koło, trójkąt, linię.</p>	Jeśli grupa jest zainteresowana i będzie to zgodne z potrzebami dzieci, nauczyciel może proponować rysowanie palcem symboli literowych lub cyfr.	Kilka bardzo dużych misek z cukrem, różnymi rodzajami mąki, ryżem, kaszą manną.
FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje pracę plastyczną. 	<p>Malujemy mąką</p> <p>Dzieci tworzą tajemnicze obrazki z mąki na kartkach formatu A4 w ciemnych kolorach. Za pomocą kleju rysują niewidoczne obrazki, a następnie miejsca posmarowane klejem posypują mąką, by ujrzeć efekt swojej pracy.</p>	Z powstałych prac można przygotować gazetkę, jednak wcześniej trzeba z nich zsypać nieprzyklejoną mąkę.	Kartki w ciemnych kolorach (najlepiej z bloku technicznego), kleje w sztyfcie, mąka.
FORMY PLASTYCZNE	3.3, 9.2, 14.1	<ul style="list-style-type: none"> Wypowiada się i opowiada o polu. Wykonuje pracę plastyczną. Rozpoznaje rośliny rosnące na polu. 	<p>Rysujemy pole</p> <p>Dzieci odpowiadają na pytanie nauczyciela: <i>Co to jest pole?</i> Następnie rysują pole tak, jak je sobie wyobrażają. Dzieci otrzymują wycięte z papieru małe ilustracje jabłka, śliwki, ziemniaka, kukurydzy, kłosów zboża, malin, grzybów leśnych. Dzieci samodzielnie wybierają te, które rosną na polu (ziemniaki, kukurydza, kłosa) i przyklejają je na narysowane pole.</p>	Praca ma służyć zdiagnozowaniu dziecięcej wiedzy wyjściowej.	Białe kartki z bloku, małe ilustracje jabłka, śliwki, ziemniaka, kukurydzy, kłosa zboża, krzewu malin, grzyba leśnego dla każdego dziecka.
FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Projektuje i wykonuje stemple z ziemniaków. 	<p>Stempelki</p> <p>Dzieci z pomocą nauczyciela wykonują stemple z ziemniaków.</p>	Należy zadbać o to, aby ziemniaki były wcześniej umyte. Nauczyciel czuwa nad bezpieczeństwem przy pracy. Gdy grupa jest duża, pracę dzieci powinno nadzorować kilku dorosłych. Dzieci mogą też tylko projektować stemple, a nauczyciel je wykonywać.	Ziemniaki, deski, noże obiadowe.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MUZYKA, RUCH	8.1	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewa piosenkę. • Tańczy razem z innymi dziećmi. 	<p>Zabawa do piosenki <i>Mało nas do pieczenia chleba</i> Dwoje dzieci zaczyna tańczyć w parze, śpiewając piosenkę <i>Mało nas do pieczenia chleba</i>. Nauczyciel włącza do okręgu kolejne dzieci, które zaczynają śpiewać razem z pozostałymi dziećmi. Gdy do koła dołączą wszystkie dzieci, razem śpiewają: <i>Dużo nas do pieczenia chleba...</i></p>		Nagranie z piosenką <i>Mało nas do pieczenia chleba</i> .
RUCH	1.2, 5.3, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w zawodach sportowych. • Współpracuje z grupą w osiągnięciu wspólnego celu. 	<p>Ziemniaczane zawody Dzieci są podzielone na dwa rzędy – dwie drużyny. Głównym bohaterem zabawy jest ziemniak. Dzieci na czas: – przenoszą ziemniaka na łyżce (osoba, której spadnie ziemniak, musi go podnieść, włożyć na łyżkę i biec dalej), – idą na czworaka, niosąc ziemniaka na plecach, – tworzą sztafetę, przekazując sobie ziemniaka.</p>	Zabawa może odbywać się w ogrodzie przedszkolnym. Należy zadbać o to, aby ziemniaki były wcześniej umyte.	Ziemniaki, łyżki.
RUCH	5.3, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w zabawie ruchowej. • Szybko reaguje na wydawane polecenia. 	<p>Zabawa z chustą animacyjną Dzieci trzymają oburącz chustę i wsłuchują się w zdania wypowiedane przez nauczyciela. Nauczyciel mówi: <i>Pod chustą przebiegają wszystkie dzieci, które:</i> – były kiedyś na wsi, – widziały kiedyś pole, – widziały traktor, – jechały traktorem, – wiedzą, kim jest rolnik, – pojadą na wieś itd. (według pomysłu nauczyciela). Dzieci, które przebiegły pod chustą, muszą znaleźć sobie miejsce po drugiej stronie i ponownie złapać chustę, czekając na kolejne polecenie nauczyciela.</p>		Chusta animacyjna.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
RUCH, TEATR	5.4, 7.2	<ul style="list-style-type: none"> Rozwija wyobraźnię, wymyślając nietypową maszynę. Postępuje się ruchem i mimiką, odtwarzając pracę maszyny. 	<p>Budowanie maszyn</p> <p>Dzieci w kilkusobowych grupach tworzą wymyślone przez siebie maszyny, które mogłyby posłużyć do pracy na polu. Dzieci przedstawiają za pomocą własnego ciała, ruchu i za pomocą odgłosów pracę maszyn, a następnie opowiadają, do czego maszyna mogłaby służyć.</p>	Aby dzieci dokładnie zrozumiały zabawę, pierwszą figurę – maszynę prezentuje nauczyciel. Może poprosić do pomocy wybrane dzieci.	

➤ TYDZIEŃ 2

W drugim tygodniu każdego dnia dzieci zapoznają się z jedną główną ideą związaną z tematem. Odbywa się to przy użyciu materiałów edukacyjnych na tablicy multimedialnej. Nauczyciel modeluje dialog QtA. Następnie wybiera z tabeli 2 co najmniej jedną aktywność badawczą związaną z omawianą ideą.

Główna idea 1. Na polu rosną różne rodzaje zbóż. Zboże daje nam ziarno, z którego robi się mąkę.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 5-latki>gospodarstwo>1)

Na ekranie widać pole z czterema różnymi uprawami: żyta, owsa, pszenicy, jęczmienia.

Element interaktywny – obszar danej uprawy.

Po kliknięciu na wybrany obszar uprawy pokazuje się chmurka z ilustracją przedstawiającą kłos/wiechę danego zboża.

N: Co zauważyliście?

D: To było zboże. LUB Było pole.

N: Zauważyłeś, że tam było zboże. Opowiedz o nim. LUB Widziałeś pole. Opisz, jak wyglądało.

Jakie widziałeś rodzaje zboża? LUB Co rośnie na polu?

Po obejrzeniu wszystkich upraw pojawia się przycisk DALEJ.

Na ekranie widać blat kuchenny. Po prawej stronie jest pionowy pasek, na którym widzimy elementy interaktywne – ikony czterech zbóż (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa). Po kliknięciu jednej z ikon na blacie kuchennym pojawia się kłos wybranego zboża. Dziecko, przesuując palcem od środka kłosa na boki, sprawia, że z każdym ruchem wypadają z niego ziarna. Po pięciu ruchach palcem wszystkie ziarna zostają wyłuskane.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Element interaktywny – mózdzierz.

Dziecko przesuwając palcem ziarna do mózdzierza. Gdy w mózdzierzcu znajdują się wszystkie ziarna, tłuczek zaczyna je zginać. Na stół wysypuje się mąka. Dziecko może wybrać inne zboże.

N: Co widziałeś?

D: Wyjmowaliśmy nasionka. Coś zginało te nasionka. LUB Te ziarna się rozgniotły.

N: Powiedziałeś, że wyjmowaliśmy nasiona i że one były zginane. Co jeszcze zauważyłeś? LUB Zauważyłeś, że ziarna zostały rozgniecione na proszek. Jak myślisz, dlaczego? Jak inaczej nazywają się te nasiona? LUB Co zginało te nasiona?

Główna idea 2. Na polu rosną ziemniaki i kukurydza. Z nich też możemy zrobić mąkę.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 5-latki>gospodarstwo>2)

Na ekranie jest pole ziemniaków i pole kukurydzy.

Element interaktywny – tabliczki z symbolem ziemniaka i kukurydzy umieszczone przed polami.

Po kliknięciu w chmurce przy danym polu pojawia się widok całej rośliny.

N: Co zapamiętaliście?

D: Tam było pole ziemniaków i czegoś jeszcze.

N: Zauważyłeś tam pole ziemniaków. Masz rację! Co jeszcze widziałeś?

Jak się nazywa ta druga roślina?

Pojawia się przycisk DALEJ.

Na ekranie jest blat kuchenny. Po prawej stronie jest pionowy pasek, na którym widzimy elementy interaktywne – ikony kukurydzy i ziemniaka. Po kliknięciu jednej z ikon na blacie kuchennym pojawia się, zależnie od wyboru, ziemniak lub kolba kukurydzy.

Element interaktywny – ziemniak lub kukurydza.

Po wyborze ziemniaka zamienia się on w chipsy, po kliknięciu na chipsy znów pojawia się ziemniak itd. Ziemniak zamienia się kolejno w chipsy, frytki, mąkę ziemniaczaną. Po kliknięciu na mąkę pojawia się możliwość wybrania kolby kukurydzy.

N: Co zauważyłeś?

D: Ziemniak się zamienił w chipsy i frytki. LUB Jak klikałem, to ziemniak się zmieniał.

N: To prawda, że ziemniak się zamieniał w różne rzeczy. Opisz, co jeszcze widziałeś. LUB Wyjaśnij, proszę, o co tam chodziło.

W co jeszcze się zamienił? LUB Czy z ziemniaka można zrobić jeszcze inne rzeczy?

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Po wybraniu z paska ikony kolby kukurydzy i kliknięciu na nią zamienia się ona w puszkę kukurydzy. Po kliknięciu na kukurydżę z puszkę znów pojawia się kolba kukurydzy, a po kliknięciu na kolbę kukurydzy ta zmienia się w płatki kukurydziane i dalej tak samo. Kukurydza zamienia się kolejno w płatki kukurydziane, popcorn, mąkę kukurydzianą. Po wykorzystaniu ikony przestaje być ona interaktywna, po wykorzystaniu obu ikon animacja jest zakończona.

N: Co teraz widzieliście?

D: Teraz się kukurydza zamieniała w puszkę i popcorn, i proszek.

N: Powiedzieliście, że kukurydza zamieniała się w puszkę, popcorn, proszek. Jak można to wytłumaczyć?

Kukurydza zamieniła się w puszkę? LUB Co to był za proszek?

Główna idea 3. Buraki cukrowe i rzepak też rosną na polu. Z buraków cukrowych robi się cukier, a z rzepaku olej.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 5-latki>gospodarstwo>3)

Na ekranie widać pole buraków cukrowych i pole rzepaku. Po kliknięciu na wybrane pole w chmurce nad polem pojawia się widok jednej całej rośliny. Po kliknięciu na oba pola można przejść DALEJ.

N: Co tam było?

D: To były dwa pola.

N: Zauważyłeś tam dwa pola. Opisz je.

Jakie rośliny rosły na polach?

Na ekranie jest blat kuchenny. Po prawej stronie jest pionowy pasek, na którym widzimy elementy interaktywne – nasiona rzepaku i buraka cukrowego bez liści. Po kliknięciu jednej z ikon na ekranie na blacie kuchennym pojawiają się nasiona rzepaku lub burak (zależnie od wyboru).

Element interaktywny – nasiona rzepaku i burak.

Po kliknięciu buraka cukrowego zamienia się on w paczkę cukru. Na blacie pojawia się szklanka z herbatą oraz łyżeczka, która wsypuje cukier do szklanki i miesza herbatę.

N: Co zauważyliście?

D: To coś zamieniło się w cukier.

N: Mówisz, że coś zamieniło się w cukier. Jak to rozumiesz?

Kto wie, co zamieniło się w cukier?

Po wybraniu nasion rzepaku zamieniają się one w butelkę oleju. Obok butelki pojawia się patelnia, butelka się przechyla i odrobina oleju wylewa się na patelnię. Po prawej stronie cały czas jest pasek z ikonami. Po wykorzystaniu ikony przestaje być ona interaktywna, po wykorzystaniu obu ikon następuje koniec.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Co teraz się stało?

D: Jakież pestki się zamieniły w olej.

N: Zauważyłeś, że coś się zamieniło w olej. Opisz to, proszę.

Z jakiej rośliny pochodziły te nasiona?

Główna idea 4. Pole trzeba zorać i obsiać, a dojrzałe zboże skosić.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 5-latki>gospodarstwo>4)

Na ekranie widać pole, na które wjeżdża traktor z pługiem ornym.

Element interaktywny – traktor.

Kiedy dziecko na niego kliknie, przejeżdża on dwukrotnie przez pole. Po przejechaniu traktora ziemia jest zorana.

Później znowu pojawia się traktor, teraz z maszyną do wysiewu.

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Element interaktywny – traktor.

Po kliknięciu przejeżdża on pole dwukrotnie. Po przejechaniu traktora pole pozostaje równomiernie obsiane.

N: Co działo się na ekranie?

D: Traktor jeździł po polu. LUB Traktor pracował.

N: Powiedzieliście, że jeździł traktor. Co jeszcze widzieliście? LUB To prawda, traktor pracował. Opowiedz o tej pracy.

Czy wiecie, jak praca wykonuje się na polu? LUB Po co traktor jeździł po polu?

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Element interaktywny – kalendarz.

Na ekranie widać pole. Ukazuje się słońce, chmura, zaczyna padać deszcz. Na polu widać, że nasiona wykiełkowały.

Element interaktywny – kalendarz.

Kartki w kalendarzu się zmieniają. Zboże rośnie, pokazane są kolejne etapy jego wzrostu. Widać pole z dojrzałym zbożem.

N: Opowiedzcie, co widzieliście.

D: Coś wyrosło. LUB Był kalendarz.

N: Zauważyłeś, że na polu coś wyrosło. To prawda. Opisz, co widziałeś. LUB Powiedz, jak rozumiesz ten kalendarz?

Co tam wyrosło? LUB Po co jest potrzebny kalendarz?

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Na ekranie pojawia się kombajn i traktor z przyczepą na ziarno.

Element interaktywny – kombajn.

Po kliknięciu przejeżdża on pole dwa razy i zatrzymuje się koło przyczepki traktora. Po tym widać na ziemi skoszone zboże, a do przyczepki traktora sypie się ziarno.

N: Co widzieliście?

D: Maszyna ścinała zboże. LUB Ziarno poleciało na przyczepkę.

N: Zauważyłeś maszynę, która ścinała zboże. Opowiedz o niej. LUB To ważne, co powiedziałeś: ziarno poleciało na przyczepkę, czyli maszyna je tam wysypała. Wyjaśnij, jak to się stało?

Dlaczego maszyna kosiła pole? LUB Jak nazywa się ta maszyna?

Główna idea 5. Z różnych rodzajów mąki piecze się różne rodzaje pieczywa.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 5-latki>gospodarstwo>5)

Na ekranie widać blat kuchenny. Po lewej stronie widać białą mąkę oraz otręby w przezroczystych miskach.

Element interaktywny – miski z mąką i otrębami.

Po kliknięciu na mąkę lub otręby produkty te wysypują się na stół. Jeśli dziecko wybierze białą mąkę, to w kolejnych scenach zostanie upieczony chleb biały (jeśli wybierze chleb). Jeśli dziecko wybierze otręby, w późniejszych scenach zostanie upieczony ciemny chleb, kwadratowy. W przypadku wyboru mąki oraz otrębów widać, że ciasto i później upieczone pieczywo jest ciemniejsze – razowe.

Na ekranie pojawia się poziomy pasek z elementami interaktywnymi – do przeciągania: solniczka, woda w dzbanie, drożdże w kostce. Dziecko, przeciągając element poza pasek, powoduje, że:

- z solniczki wysypuje się sól, która spada na mąkę,
- z dzbana na mąkę wylewa się woda,
- spadają drożdże, które po drodze się kruszą.

Po wykorzystaniu ikony przestaje ona być interaktywna, a po wykorzystaniu wszystkich dziecko wyrabia ciasto – musi przesunąć interaktywny symbol dłoni nad ciasto i rysować palcem okręgi na ekranie. Po trzech ruchach ciasto jest wyrobione i gotowe do wałkowania.

Elementy interaktywne – ikony chleba, rogalika, bułki.

Po kliknięciu na jedną z ikon ciasto formuje się w kształt jednego chleba, dwóch rogalików lub czterech bułek. Po uformowaniu ciasto trafia do piekarnika i tam wyrasta.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Co działo się na ekranie?

D: Piekliśmy chleb. LUB Mieszałem różne rzeczy.

N: Powiedzieliście, że piekliście chleb. Opowiedzcie więcej o tym, co robiliście. LUB Opisz dokładniej to mieszanie.

Z czego upiekliście chleb? LUB Jakie dokładnie składniki dodałeś do ciasta?

Elementy interaktywne – chleb i czapka piekarza.

Wybór chleba – można ponownie coś upiec (powrót do momentu wyboru: chleba, rogała, bułki).

Wybór czapki – nowy ekran – wnętrze piekarni.

Na półce piekarni znajduje się tylko pieczywo upieczone wcześniej przez dziecko.

Element interaktywny – chleb.

Kliknięcie pozwoli przejść do ponownego pieczenia (moment wyboru: chleba, rogała, bułki). Pieczone przez dzieci pieczywo trafia do piekarni do momentu, aż zapełnią się wszystkie półki (trzy chleby, sześć rogali, dwanaście bułek). Po zapełnieniu półek animacja się kończy.

N: Co zauważyliście?

D: To była piekarnia.

N: Masz rację. To było w piekarni. Opowiedz o niej.

Co można kupić w piekarni?

Tabela 2. Propozycje zabaw i zadań związanych z główną ideą

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
1	3.3, 4.2, 13.1, 13.3, 13.5	<ul style="list-style-type: none"> Dopasowuje nazwy do przedmiotów. Opisuje wygląd zbóż. Odmierza i porównuje długości. Liczy i porównuje liczebność ziaren. 	<p>Porównywanie kłosów</p> <p>W sali pojawia się bukiet kłosów (zebranych latem): pszenicy, żyta, jęczmienia i wiecha owsa. Dzieci otrzymują lupy, przyglądają się kłosom i porównują ich wygląd. Próbuje dopasować kłosa do odpowiednich, napisanych na kolorowych kartkach nazw. Dzieci otrzymują miarki, odmierzają i porównują długości poszczególnych kłosów, przeliczają liczbę ziaren w kłosach, opisują wygląd. Dzieci otrzymują kartę pracy, na której dorysowują drugą – brakującą część każdego z kłosów. W okienku, jeśli udało im się policzyć, wpisują odpowiednią liczbę ziaren.</p>	Nazwy kłosów są napisane dużymi, drukowanymi literami na kolorowych kartkach, tak by dzieci zapoznały się z wyglądem nowych słów.	Kłosa i wiechy zbóż: żyta, pszenicy, jęczmienia, owsa, kilka lup i miarki, karta pracy nr 1.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
	4.1, 10.2, 10.3	<ul style="list-style-type: none"> Rozwija kreatywność, wymyślając sposoby wykonania mąki. Współpracuje w grupie, próbując za pomocą wybranych przyrządów rozgnieść ziarna na mąkę. Opisuje efekty własnej pracy i pracy kolegów. 	<p>Próba robienia mąki</p> <p>Dzieci otrzymują kłosa i wiechy zbóż, wydostają ukryte w nich ziarna. Dzieci zastanawiają się: <i>Co możemy zrobić, żeby zamienić ziarna w mąkę</i>, wymieniają się pomysłami. Następnie nauczyciel przynosi różne przedmioty: kilka kamieni, pałkę kuchenną i garnek, wałek do ciasta, moździerz, młynek do kawy (i inne według własnego pomysłu). Dzieci w grupach wybierają któryś z przedmiotów i próbują zmielić ziarna na mąkę. Pod koniec pracy dzieci wraz z nauczycielem porównują efekty pracy poszczególnych grup i wyznaczają narzędzie, które przysłużyło się najlepiej.</p>		Kłosa i wiechy zbóż z ziarnami, różne przyrządy do prób tworzenia mąki: kilka kamieni, pałka kuchenna, sitko metalowe, garnek, wałek do ciasta, moździerz, młynek do kawy (i inne według pomysłu nauczyciela), deski do krojenia, podkładki.
2	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Rysuje ulubioną potrawę z ziemniaków. Opowiada o swoim rysunku. 	<p>Potrawy z ziemniaków</p> <p>Dzieci rysują swoje ulubione potrawy z ziemniaków, a następnie opowiadają o nich. Wraz z nauczycielem tworzą wystawę z ziemniaczanym menu.</p>		Kartki A4, kredki ołówkowe, pastelowe, bambino.
	10.2	<ul style="list-style-type: none"> Obiera i kroji ziemniaki. 	<p>Frytki</p> <p>Zadaniem dzieci jest obranie i pokrojenie ziemniaków w paski. Tak przygotowane ziemniaki nauczyciel wrzuca do elektrycznej frytkownicy, np. po obiedzie, i częstuje nimi dzieci na „deser”.</p>	Podczas krojenia i smażenia należy zachować szczególną ostrożność. Zamiast smażenia w sali można poprosić pracowników kuchni o wykonanie tego zadania.	Ziemniaki, frytkownica, garnek, olej rzepakowy, nożyki, deski do krojenia.
	3.1, 10.1, 10.2,	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy postaci z ziemniaków lub kukurydzy. Opowiada o swojej pracy. 	<p>Ludki z kukurydzy i ziemniaków</p> <p>Dzieci otrzymują kolby kukurydzy i ziemniaki. Ich zadaniem jest stworzenie z nich dziwnych stworów. Chłopcy otrzymują ziemniaki i tworzą za pomocą materiałów, pinezek, kawałków kolorowych folii samoprzylepnych Pana Ziemniaka. Dziewczynki z tych samych materiałów tworzą Kukurydzianą Damę. Pod koniec dzieci opowiadają o swoich ludkach, urządzają pokaz mody, mogą łączyć ziemniaczano-kukurydziane pary.</p>	Dzieci w ramach zabawy mogą tworzyć przedstawienia, wykorzystując stworzone postaci. Należy pamiętać o umyciu warzyw przed pracą.	Kolby kukurydzy i ziemniaki, tkaniny, pinezki, szpilki, kawałki folii samoprzylepnych, sznurki, wstążki, kolorowe papiery.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
3	3.1, 3.3, 10.3, 13.1, 13.2	<ul style="list-style-type: none"> Poszukuje w sklepie oleju. Robi zdjęcia. Poznaje rodzaje oleju. Opowiada o tym, do czego przydaje się olej. Liczy odnalezione w sklepie rodzaje oleju. 	<p>Wycieczka do sklepu</p> <p>Dzieci wraz z nauczycielem wybierają się do sklepu w poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie: <i>Z czego robi się olej?</i> Dzieci poszukują na półkach różnych butelek z olejami i liczą odnalezione rodzaje oleju. Nauczyciel (lub dziecko potrafiące czytać) odczytuje etykiety znajdujące się na różnych produktach, np. olej rzepakowy, olej słonecznikowy, olej lniany, oliwa z oliwek, olej z pestek winogron. Dzieci robią zdjęcia. Następnie udają się do półki z cukrem i poszukują różnych jego rodzajów. Po powrocie do sali przypominają sobie wszystkie nazwy i zastanawiają się, jak robi się olej oraz do czego on służy. Przypominają sobie także znalezione rodzaje cukru. Nauczyciel zapisuje pojawiające się pytania i wątpliwości.</p>	Przed wizytą w sklepie należy uprzedzić obsługę oraz zapytać o zgodę na robienie zdjęć.	Aparat fotograficzny.
	3.1, 4.1, 4.3	<ul style="list-style-type: none"> Wymienia cechy oleju. Próbuje samodzielnie zrobić olej. 	<p>Olej</p> <p>Dzieci na prośbę nauczyciela opisują olej – jego smak, kolor, kształt itd., próbują określać jego charakterystyczne cechy. Nauczyciel przynosi ziarna jednej z oleistych roślin, np. lnu. Dzieci na białej chusteczce lub tkaninie próbują roznieść nasiona i obserwują, czy na materiale pozostanie tłusta plama.</p>		Ziarna rośliny oleistej, np. lnu, chusteczki higieniczne.
	3.1, 3.3, 4.2	<ul style="list-style-type: none"> Dzieli się własnymi pomysłami. Opowiada o przydatności cukru. Wie, że nie należy zjadać zbyt wielkich ilości cukru. Wie, z czego wytwarza się cukier. 	<p>Cukier</p> <p>Dzieci odpowiadają na pytania: <i>Jak powstaje cukier?, Do czego używa się cukru?, W jakich produktach można go znaleźć?, Czy jest zdrowy?</i>, dzielą się własnymi opiniami i przemyśleniami oraz opowiadają o ulubionych przysmakach. Jeśli wiedzą coś na ten temat, opowiadają o negatywnych skutkach spożywania zbyt dużych ilości cukru. Nauczyciel przynosi cukier biały oraz trzcinowy. Tłumaczy dzieciom różnicę między nimi. Dzieci próbują obu rodzajów cukru i zastanawiają się, czy różnią się w smaku.</p>		Torebka cukru buraczanego i trzcinowego, łyżeczki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
4	3.3, 4.2, 9.2, 10.3, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Opowiada o maszynach rolniczych. Szuka zastosowań dla maszyn. Projektuje własną maszynę. 	<p>Maszyny rolnicze</p> <p>Dzieci oglądają przyniesione przez nauczyciela ilustracje maszyn rolniczych służących do różnych prac na polu: kombajny, traktory z różnymi maszynami, tradycyjne maszyny rolnicze, zaprzęg konny. Dzieci opowiadają o maszynach, które widziały, zastanawiają się, do czego służą. Na końcu otrzymują kartki formatu A4 oraz kredki i projektują własną maszynę rolniczą do przerobu lub produkcji. Na zakończenie dzieci opowiadają o stworzonych maszynach – wynalazkach i wraz z nauczycielem podpisują prace.</p>	<p>Grupa może stworzyć wystawę maszyn rolniczych oraz maszyn zaprojektowanych przez siebie. Nauczyciel zapisuje wszystkie pojawiające się pytania i obiecuje, że podczas wycieczki do muzeum rolnictwa lub do gospodarstwa otrzymają odpowiedzi na wszystkie pytania.</p>	<p>Ilustracje maszyn rolniczych (kombajny, traktory, brony itd.), kartki formatu A4, kredki.</p>
	9.2, 12.3	<ul style="list-style-type: none"> Sieje w doniczkach pszenicę i dba, by wykiełkowała. Ozdabia doniczkę według własnego pomysłu. 	<p>Sianie pszenicy</p> <p>Dzieci otrzymują doniczki oraz nasiona pszenicy. Za pomocą łopatek lub łyżek nasypują do doniczek ziemię, a następnie wsympują ziarna i lekko wbijają je w ziemię. Na końcu dobrze podlewają sadzonki. Mogą ozdobić swoje doniczki według własnego pomysłu kolorowym papierem samoprzylepnym.</p>	<p>Dzieci w kolejnych tygodniach mierzą wysokość kiełków i obserwują zmiany w swoich doniczkach. Można również siać owies. Warto go na kilka godzin przed posianiem namoczyć w wodzie. Papierowe kubki do napojów mogą sprawdzić się jako doniczki. Można je ozdabiać stemplami z ziemniaków bądź flamastrami.</p>	<p>Torebki z nasionami pszenicy, doniczki lub pojemniki do sadzenia (np. kubeczki po produktach spożywczych), ziemia, łopatki lub łyżki, kornówka, papier kolorowy samoprzylepny, nożyczki.</p>
5	3.3, 5.4	<ul style="list-style-type: none"> Uczestniczy w wycieczce do piekarni. Zadaje pytania dotyczące pieczywa. Dopasowuje zboże do rodzaju wypieku. 	<p>Wycieczka do piekarni</p> <p>Dzieci wybierają się z wizytą do pobliskiej piekarni. Wraz z nauczycielem kupują różne rodzaje pieczywa. Dowiadują się, z jakiego rodzaju zboża zrobione są poszczególne przysmaki, zadają pytania dotyczące pieczywa. Dzieci otrzymują kartę pracy, na której zaznaczają, z jakich rodzajów zbóż korzysta się, piekąc poszczególne rodzaje pieczywa: chleb zwykły, bułki, rogałe, ciastka, chleb razowy.</p>	<p>Nauczyciel powinien wcześniej zapowiedzieć wizytę w sklepie, tak by pracownicy mogli poświęcić dzieciom czas i uwagę.</p>	<p>Karta pracy nr 2.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
	3.3, 6.3, 6.5, 14.2, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Kroi pieczywo. Ogląda pieczywo i określa cechy wyglądu. Próbuje pieczywo i określa smak. 	<p>Degustacja pieczywa</p> <p>Dzieci wraz z nauczycielem kroją przyniesione ze sklepu różnego rodzaju pieczywo. Każde z dzieci otrzymuje na talerzyk próbki, ogląda kawałeczki, może obserwować je pod lupą, próbuje wymienić ich charakterystyczne cechy. Po zjedzeniu każdego z kawałków każde dziecko próbuje określić smak. Na zakończenie dzieci wybierają wyrób, który smakował im najbardziej.</p>		Chleb (np. dwa rodzaje), bułki (np. trzy rodzaje), nóż do pieczywa, talerzyki, lupy.
	5.4, 13.1, 13.2	<ul style="list-style-type: none"> Przebywa i bawi się na dworze. Przelicza, kupuje i sprzedaje produkty. 	<p>Piaskowe wypieki</p> <p>W przedszkolnej piaskownicy dzieci bawią się w piekarzy, lepią różne przysmaki, określają ich cenę, nadają im nazwy, a następnie wzajemnie kupują i sprzedają swoje wyroby.</p>		

➤ TYDZIEŃ 3

W tym tygodniu dzieci oglądają dwa filmy znajdujące się na platformie (każdy film innego dnia) oraz podejmują wybrane przez nauczyciela propozycje aktywności z tabeli 3.

FILM A

- Na polu rosną różne rodzaje zbóż. Zboże daje nam ziarno, z którego robi się mąkę.
- Na polu rosną ziemniaki i kukurydza. Z nich też możemy zrobić mąkę.
- Buraki cukrowe i rzepak też rosną na polu. Z buraków cukrowych robi się cukier, a z rzepaku olej.

FILM B

- Pole trzeba zaorać i obsiać, a dojrzałe zboże skosić
- Z różnych rodzajów mąki piecze się różne rodzaje pieczywa.

➤ TYDZIEŃ 4

To ostatni tydzień projektu, w którym następuje jego zakończenie. Praca dzieci zmierza do przygotowania wydarzenia kulminacyjnego. Dodatkowo dzieci podejmują wybrane przez nauczyciela formy aktywności zaproponowane w tabeli 3.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szczegółowy opis wydarzenia kulminacyjnego (przedostatni lub ostatni dzień trwania projektu):

Podczas wydarzenia kulminacyjnego dzieci urządzią dla rodziców pokaz i poczęstunek z produktów, które otrzymujemy dzięki pracy rolników. Rodzice spróbują przygotowanego przez grupę chleba oraz zdrowych ciasteczek. Dzieci urządzią także wystawę powstałych w wyniku projektu prac plastycznych. Rodzice zostaną obdarowani makaronowymi ozdobami oraz będą mogli zakupić w dziecięcym kąciku sklepowym kilogram wybranych produktów.

Działania przygotowawcze:

1. Przygotowanie zaproszeń dla rodziców i gości.
2. Przygotowanie wystawy powstałych prac. Dzieci zdecydują, jakie prace chciałyby zaprezentować i o których mogą opowiedzieć rodzicom.
3. Upieczenie ciasteczek.
4. Upieczenie chleba.
5. Wykonanie makaronowych ozdób.

Tabela 3. Propozycje zabaw i zadań dla dzieci w trzecim i czwartym tygodniu projektu

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	3.1	<ul style="list-style-type: none"> • Wypowiada się na temat pochodzenia i zastosowania produktów. 	<p>Co z czego powstaje? Rozmowa z dziećmi na temat poznawanych w trakcie projektu produktów: cukru, mąki, oleju, ziemniaków, kukurydzy. Dzieci odpowiadają na pytania, z czego można zrobić cukier, mąkę, olej, a także do czego możemy te produkty wykorzystać. Dzieci opowiadają również o produktach wykonywanych z ziemniaków i kukurydzy.</p>	Nauczyciel weryfikuje zmiany powstałe w dziecięcej wiedzy.	
JĘZYK, BADANIE	3.1, 3.2, 13.5, 14.2, 14.5	<ul style="list-style-type: none"> • Słucha wiersza. • Uczestniczy w rozmowie dotyczącej treści wiersza. • Prowadzi obserwacje wzrostu zasianej przez siebie pszenicy. • Mierzy wysokość kielków i porównuje z wysokością sadzonek kolegów. 	<p>Wiersz Gospodarstwo Dzieci słuchają wiersza <i>Gospodarstwo</i> i rozmawiają o jego treści. Po rozmowie oglądają ziarna pszenicy zasiane w drugim tygodniu zajęć. Zadaniem dzieci jest porównanie sadzonek własnych i kolegów i określenie, czyja pszenica najlepiej rośnie i dlaczego.</p>	Można przygotować sylwety elementów występujących w wierszu, np. ptaka, chmury, słońca itp., by dzieci łatwiej zapamiętały i lepiej zrozumiały treść.	Tekst wiersza (załącznik 1).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	3.3	<ul style="list-style-type: none"> Zadaje ekspertowi pytania i uważnie go słucha. 	<p>Wizyta eksperta Do przedszkola można zaprosić eksperta z zakresu rolnictwa lub piekarza, którzy odpowiedzą na pytania dzieci pojawiające się na wcześniejszym etapie zajęć. Podczas zadawania pytań nauczyciel powinien przypominać dzieciom o ich wątpliwościach z początku projektu.</p>	Rodzaj wizyty jest uzależniony od rodzaju wycieczki, na którą uda się grupa. Jeśli grupa wyjedzie do gospodarstwa lub muzeum rolniczego lepiej zaprosić piekarza, natomiast w przypadku możliwości wizyty w młynie lub cukrowni konieczna będzie wizyta rolnika, który opowie o maszynach i pracach na polu.	
JĘZYK, WSPÓŁPRACA	3.3, 4.2,	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje zboża i rośliny uprawiane na polach. 	<p>Uprawy Dzieci mają do dyspozycji ilustracje różnych upraw – pola buraków cukrowych, rzepaku, ziemniaków, kukurydzy, pszenicy i owsa. Oglądają ilustracje i próbują rozpoznać rodzaje upraw.</p>	Nauczyciel weryfikuje zmiany w dziecięcej wiedzy.	Ilustracje różnych upraw – pola buraków cukrowych, rzepaku, ziemniaków, kukurydzy, pszenicy i owsa.
MATEMATYKA, WSPÓŁPRACA	13.4, 13.5, 13.6	<ul style="list-style-type: none"> Odnajduje wspólne cechy produktów. Waży produkty i porównuje wagę dwóch produktów. Odszukuje przedmioty ważące kilogram. Rysuje przedmioty o podobnej wadze. 	<p>Ważenie Dzieci mają do dyspozycji kilogram mąki i kilogram cukru, nazywają przyniesione produkty. Nauczyciel prosi dzieci, by zastanowiły się, co jest w nich podobnego. Dzieci oglądają torebki i wymieniają wspólne cechy. Jeśli dzieci nie odgadną tej cechy, nauczyciel prosi, by porównały ich ciężar. Do tego zadania dzieci otrzymują wagę. Dzieci ważą torebkę mąki i cukru, sprawdzają, czy ważą tyle samo. Następnie eksperymentują, sprawdzając, co jeszcze waży tyle samo. Na wagę mogą wkładać przedmioty znalezione w przedszkolu, tak aby obie szale osiągnęły równowagę. Jeśli postugiwanie się wagą będzie dla dzieci jasne, mogą samodzielnie bawić się, szukając przedmiotów, które ważą jeden kilogram, pół kilograma czy dwa kilogramy.</p>	Do ćwiczenia najlepiej użyć starej wagi z odważnikami. Jeśli takiej nie ma, wystarczy zwykła waga kuchenna.	Kilogram mąki i kilogram cukru, waga.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA	3.1, 4.2, 10.2, 13.3	<ul style="list-style-type: none"> • Prawidłowo posługuje się sitem. • Nazywa ziarna zbóż. • Liczy ziarna. • Klasyfikuje przedmioty według liczby sztuk. • Używa określeń: mniej od..., więcej od..., tyle samo. • Ustala równoliczność zbiorów. 	<p>Skarby</p> <p>Dzieci dostają miski, sitka i pudełka z mąką, w której ukryte są skarby. Zadaniem dzieci jest przesianie mąki do miski i odnalezienie skarbów. Każde dziecko ma ukryte różne ziarna: pszenicy, żyta, prosa, kukurydzy w różnych ilościach. Po przesianiu mąki dzieci nazywają swoje skarby, próbują nazwać ziarna. Pomóc im w tym może kącik badawczy, w którym znajdują się książki, materiały. Kolejnym zadaniem jest sprawdzenie: <i>Kto ma najwięcej ziaren?, Kto ma najmniej ziaren?, Kto ma tyle samo ziaren?</i> Dzieci mogą zapisać, ile mają ziaren (jeśli znają cyfry). Następnie dzieci ustawiają się w szeregu według liczby znalezionych ziaren. Znalezione ziarna można dołożyć do kącika badawczego z podpisem nazwy ziarna.</p>	<p>Nauczyciel w każdym pojemniku dla dziecka chowa po kilka ziaren (w jedynym pojemniku tylko jeden rodzaj ziarna). W zależności od matematycznych możliwości dzieci można dobierać ich liczbę i przekroczyć dziesięć.</p>	<p>Miski, sita (można poprosić rodziców o przyniesienie), pojemniki z mąką, ziarna pszenicy, prosa, owsa, kukurydzy, żyta.</p>
MATEMATYKA	13.1	<ul style="list-style-type: none"> • Liczy. • Odróżnia błędne liczenie od poprawnego. • Dostrzega rolę ostatniego liczebnika. 	<p>Ile jest ziemniaków?</p> <p>Nauczyciel układa w szeregu szesnaście ziemniaków. Pokazuje je dziecku gestem i prosi: <i>Policz je szybko</i>. Dziecko liczy, tak jak umie. Po policzeniu nauczyciel wskazuje żołądź i pyta: <i>Ile jest żołądź?</i> Dziecko podaje liczbę.</p> <p>To zadanie jest elementem serii diagnostycznej <i>Dziecięca matematyka</i> według Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej.</p>	<p>To zadanie nauczyciel przeprowadza indywidualnie z każdym dzieckiem. Podczas liczenia ziemniaków przez dziecko nauczyciel podpowiada kolejne liczebniki, ponieważ najważniejsze w tym zadaniu jest wskazywanie liczonych przedmiotów i powtórzenie ostatniego liczebnika.</p>	<p>Ziemniaki (najlepiej małe, o bardzo zbliżonej wielkości).</p>
MATEMATYKA	13.1	<ul style="list-style-type: none"> • Liczy. • Odróżnia błędne liczenie od poprawnego. • Dostrzega rolę ostatniego liczebnika. 	<p>Ile ziemniaków jest w koszu?</p> <p>Dzieci siadają w parach (dziecko – dziecko albo dziecko – nauczyciel) naprzeciw siebie. Jedna osoba z pary wkłada do koszyka po jednym ziemniaku, głośno je licząc. Zakrywa koszyk i mówi: <i>Tam jest... ziemniaków</i>. Drugie dziecko sprawdza, czy tak jest naprawdę. Wysypuje ziemniaki, układa w szeregu i liczy. Na koniec potwierdza lub neguje.</p>	<p>To zadanie na początku prezentuje nauczyciel w parze z wybranym dzieckiem, a następnie może prosić dzieci o dobranie się w pary. Nauczyciel obserwuje i w razie potrzeby pomaga w zadaniu.</p>	<p>Kosz dla każdej pary dzieci, ręcznik albo tkanina (do przykrycia), ziemniaki w dużej liczbie.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	3.1, 3.3, 9.2, 14.4	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje różne rodzaje prac na polu oraz maszyny rolnicze. Opowiada o pracy rolnika i warunkach wzrostu zboża. Współpracuje, tworząc pracę plastyczną. 	<p>Prace na polu</p> <p>Dzieci przeglądają książki, w których znajdują ilustracje prac i maszyn rolniczych. Wymieniają etapy pracy na polu oraz działania, które podejmuje rolnik, by wyrosło zboże. Wymieniane przez nauczyciela, poznane w trakcie projektu wyrazy dzieci wypowiadają, dzieląc na sylaby i głoski, określając głoski w wygłosie i nagłosie. Następnie wspólnie przyklejają na arkusz białego brystolu kłosa zboża, które stworzą dojrzałe złociste pole i przystroją salę na czas wydarzenia kulminacyjnego.</p>	Przykładowe słowa: orka, wysiew, traktor, kombajn.	Książki o rolnictwie i czasopiśmie rolnicze, kłosa i wiechy zbóż, klej typu wikol/magic, taśma klejąca, arkusz białego brystolu.
BADANIE, WSPÓŁPRACA	3.3, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje różne rodzaje mąki i określa, z jakich produktów jest zrobiona. 	<p>Badanie mąki</p> <p>Dzieci wymieniają produkty, z których robi się mąkę. Nauczyciel przynosi różne rodzaje mąki: pszenną, żytnią, razową, ziemniaczaną i kukurydzianą. Dzieci wysypują zawartość torebek do przejrzystych misek i obserwują ją, także z użyciem lup. Dzieci próbują nazwać rodzaje mąki. Mogą dotykać mąkę, przesypywać ją w palcach. W przypadku trudności z rozpoznaniem niektórych gatunków udają się po pomoc do pracowników kuchni.</p>		Mąka pszenna, żytnia, razowa, ziemniaczana i kukurydziana.
BADANIE	4.1, 5.1, 13.5	<ul style="list-style-type: none"> Odmierza produkty potrzebne do wyrobu ciasta i uczestniczy w pieczeniu. 	<p>Pieczemy zdrowe ciastka</p> <p>Przed przygotowaniem ciastek dzieci dokładnie myją ręce, zakładają fartuszki i siadają przy stolikach. Stosując się do instrukcji nauczyciela, wysypują do miski składniki potrzebne do wyrobu ciastek i wyrabiają ciasto. Następnie je formują lub wycinają foremkami kształty. Układają ciastka na blasze i znoszą do przedszkolnej kuchni do upieczenia.</p> <p>Przykładowy przepis: Składniki: szklanka pszennej mąki razowej, szklanka płatków owsianych, 2 łyżki masła, jajko, 3/4 szklanki drobno posiekanych suszonych śliwek, szczypta soli, szczypta cynamonu (może być więcej, według uznania), masło do smarowania blachy.</p>	Dobrze, by nauczyciel poprosił rodziców lub kucharza przedszkolnego o sprawdzony przepis na ciastka. Warto zaprosić kilku rodziców do pomocy przy wyrabianiu, formowaniu i pieczeniu ciastek.	Przepis, miska, foremki do ciastek, blachy do pieczenia, składniki do wyrobu ciastek (przykładowe opisane w rubryce obok).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
			Przygotowanie: wymieszaj wszystkie suche składniki. Dodaj do nich miękkie masło, umyte suszone śliwki oraz jajko. Wymieszaj. Gdy ciasto będzie zbyt gęste, dolej odrobinę wody. Uformuj z ciasta okrągłe ciasteczka i ułóż je na wysmarowanej tłuszczem blasze. Piecz ciasteczka na złoty kolor ok. 20 min. w piekarniku nagrzanym do temp. 180 st. C.		
BADANIE	4.1, 5.1, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Wymienia produkty potrzebne do wyrobu chleba i uczestniczy w pieczeniu. 	<p>Pieczemy chleb</p> <p>Przed przygotowaniem chleba dzieci dokładnie myją ręce, zakładają fartuszki i siadają przy stolikach. Stosując się do instrukcji nauczyciela, wsypują do maszyny do chleba składniki potrzebne do wyrobu chleba. Nauczyciel programuje maszynę i włącza pieczenie. Przykładowy przepis: 0,5 kg mąki pełnoziarnistej, 14 g soli, 12 g świeżych drożdży, 350 ml zimnej wody, można dodać trochę oliwy z oliwek.</p> <p>Przygotowanie: do pojemnika wlewamy wodę, następnie dodajemy sól, mąkę, drożdże (rozkruszamy je na powierzchni mieszanki, aby uniknąć kontaktu z wodą i solą). Uruchamiamy automat. Nastawiamy na: chleb pełnoziarnisty, waga – 750 g, opcja zarumienienia skórki. Podczas wyrabiania ciasta możemy dosypać ziarna dyni lub słonecznika.</p>	Dobrze, by nauczyciel poprosił rodziców o sprawdzony przepis na chleb i zapytał o możliwość pożyczania na jeden dzień maszyny do pieczenia chleba. Chleb w maszynie robi się ok. 3-3,5 godziny.	Przepis, maszyna do pieczenia chleba, składniki do wyrobu ciasta na chleb (przykładowe opisane w rubryce obok), miska, fartuszki.
FORMY PLASTYCZNE, MATEMATYKA	9.2, 9.3, 13.5, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje samodzielnie masę solną, odmierzając odpowiednie ilości składników. Lepi z masy solnej wyroby piekarskie i cukiernicze oraz je maluje. Bawi się w piekarnię, licząc sprzedawane przedmioty. 	<p>Pieczyno z masy solnej</p> <p>Dzieci mają do dyspozycji przygotowaną wcześniej masę solną. Następnie dzieci bawią się w piekarzy, przygotowując z masy solnej dowolnie wymyślone wyroby piekarskie lub cukiernicze. Dzieci pozostawiają wytwory do wyschnięcia, a kiedy będą suche, malują wykonane przez siebie bułki, chleby i ciastka. Wytworzone przez dzieci produkty mogą posłużyć do zabawy w piekarnię, w której dzieci będą kupować wybrane wyroby i przeliczać je.</p>	Przepis na masę solną: składniki – szklanka mąki, szklanka soli i pół szklanki wody. Można proporcjonalnie zwiększyć ilość według zapotrzebowania grupy; przygotowanie masy – mąkę wymieszać z solą i dodawać wodę (tyle, aby masa była plastyczna, ale niezbyt rzadka). Całość wygnieść, aż do otrzymania jednolitej i gładkiej masy.	Mąka, sól, woda, plastikowe miski, plastikowe kubki do odmierzania składników.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
KONSTRUKCJE, FORMY PLASTYCZNE	10.1	<ul style="list-style-type: none"> Nawleka makaron na sznurek i tworzy oryginalną ozdobę. 	<p>Ozdoby z makaronów Dzieci nawlekają na sznurki różne przygotowane przez nauczyciela makarony, tworząc oryginalne ozdoby – naszyjniki, wisiory, bransolety. Mogą je także ozdabiać lub malować według własnego pomysłu.</p>	Ozdoby będą prezentem dla rodziców w dniu kulminacyjnym.	Różne rodzaje i kolory makaronów do nawlekania, sznurki, nożyczki, farby, plastelina.
FORMY PLASTYCZNE, MUZYKA	8.4, 9.2, 14.1, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowuje stemple z ziemniaków. Odtwarza rytm muzyki za pomocą obrazu tworzonego stemplem. 	<p>Stemplowanie Na podłodze rozłożony jest duży arkusz szarego papieru, w tle słychać rytmiczną muzykę. Dzieci otrzymują przygotowane wcześniej stemple z ziemniaków. W sali znajduje się także stanowisko, przy którym dzieci mogą pod okiem nauczyciela przekrawać ziemniaki i wykrawać z nich własnoręcznie stemple. Dzieci tworzą wspólną pracę, ostemplowując cały arkusz papieru.</p>	Do moczenia stempli najlepsze będą wyciśnięte z tubek farby plakatowe lub temperowe na tackach.	Ziemniaki, nożyki, stemple ziemniaczane, duży arkusz szarego papieru, farby plakatowe lub temperowe w tubkach, tacki.
MUZYKA	8.1, 8.2	<ul style="list-style-type: none"> Śpiewa piosenkę. 	<p>Piosenka <i>Moje pole</i> Dzieci wysłuchują nagrania piosenki <i>Moje pole</i> autorstwa Barbary Kosowskiej, a następnie uczą się jej. Dla utrwalenia piosenki nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy i prosi o przygotowanie gestów do tekstu. Obie grupy prezentują pozostałym dzieciom swoją choreografię.</p>		Tekst piosenki (załącznik 1).
RUCH, JĘZYK, TEATR	7.2, 13.4, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> Celnie podaje ziemniaka i reaguje na sygnał. Rozpoznaje kierunki prawo, lewo. Odgaduje nazwy zawodów. Uczestniczy w kalamburach i przedstawia zawody za pomocą ruchu. 	<p>Gorący ziemniak Dzieci siedzą w kole i podają sobie ziemniaka. Na kłaśnięcie nauczyciela dzieci zmieniają kierunek podawania. W przypadku pomyłki i braku zmiany kierunku lub na dwukrotne kłaśnięcie nauczyciela osoba, w rękach której został ziemniak, odpowiada na pytania wymyślane przez nauczyciela dotyczące zawodów, np.: <i>Kto pracuje w piekarni?, Kto zajmuje się pieczeniem słodkich wyrobów?, Kto uprawia ziemię?, Kto dba o nasze zdrowie i leczy, gdy chorujemy?, Jak nazywa się lekarz zwierząt?</i></p>	Można utrudnić zabawę i zamiast zadawanych pytań wpleść kalambury dotyczące zawodów. Dzieci przedstawiają ruchem zawód wymyślony przez nauczyciela.	Ziemniak.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
RUCH, WSPÓŁPRACA	14.3	<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta z własnej kreatywności, by rozdzielić różne elementy. • Tworzy zbiory różnych elementów. • Określa i porównuje wielkość części. 	<p>Kącik sensoryczny W dużej misce (lub kilku) są różne produkty: mąka, ziarna pszenicy, nasiona kukurydzy, ziemniaki. Nauczyciel mówi dzieciom, że wszystko się pomieszało i potrzebuje pomocy. Przynosi dzieciom sita oraz cedzaki o różnej wielkości oczek. Dzieci próbują rozdzielić przedmioty i posegregować je, tak by każdy rodzaj był w oddzielnej misce. Dzieci manipulują przedmiotami, przesypują je na sita i same wymyślają najlepsze sposoby rozdzielania. Następnie opowiadają, które przedmioty rozdzielało się najłatwiej, a z którymi było trudniej. Jako uzupełnienie mogą poukładać pojemniki z produktami według wielkości części.</p>	Dobrym pomysłem jest zabezpieczenie dywanu papierem/folią lub zwinięcie go przed zabawą.	Duża miska z pomieszaną mąką, ziarnami pszenicy, nasionami kukurydzy, ziemniakami, sita, cedzaki o różnej wielkości oczek, pojemniki plastikowe lub talerze.
RUCH	5.4	<ul style="list-style-type: none"> • Pokonuje wyznaczoną trasę, skacząc w worku. 	<p>Skoki w workach Dzieci pokonują trasę wyznaczoną przez nauczyciela w workach po ziemniakach.</p>		Worki po ziemniakach.
RUCH, MUZYKA	5.3, 8.1	<ul style="list-style-type: none"> • Manipuluje przedmiotem według polecenia. • Śpiewa piosenkę. 	<p>Ziemniak krąży w koło Dzieci wraz z nauczycielem stoją w kole. Nauczyciel ma w ręce małego ziemniaka. Wszyscy otwierają dłonie i układają je w następujący sposób: na lewą, otwartą dłoń nauczyciela dziecko z lewej strony kładzie swoją prawą, otwartą dłoń, a prawą, otwartą dłoń nauczyciel kładzie na lewej, otwartej dłoni dziecka z prawej strony (najprościej mówiąc: prawe ręce na wierzchu, lewe pod spodem). Każdy rytmicznie wykonuje ruch chwytania i przenoszenia „czegoś” prawą dłonią z lewej strony na prawą. Dlatego tak ważne jest, aby wszyscy mieli tak samo ułożone dłonie. Kiedy dzieci wykonują ruch rytmicznie, wprowadza się słowa: <i>jak to miło i wesoło, kiedy ziemniak krąży w koło. Ziemniak tu, ziemniak tam, ziemniak krąży tu i tam.</i> Nauczyciel, zaczynając od siebie, podaje ziemniak w koło. Jako kolejny etap tej zabawy</p>	Jest to zmieniona wersja zabawy <i>Talarek</i> .	Jeden mały ziemniak.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
			można wybrać jedną osobę, która stojąc w środku koła, musi powiedzieć, kto w danej chwili trzyma ziemniaka. Wtedy ważne jest, by ziemniak był naprawdę mały i mógł zamknąć się w dłoni dziecka.		
RUCH, JĘZYK	5.3, 5.4, 14.3	<ul style="list-style-type: none"> • Ilustruje ruchem czynności związane z pieczeniem. • Wykonuje ćwiczenia dźwiękonaśladowcze. • Ćwiczy mięśnie warg i języka. 	<p>Zabawa ruchowa i ortofoniczna – w piekarni</p> <p>Dzieci otrzymują woreczki z grochem. Nauczyciel prosi, by wyobraziły sobie, że są w piekarni, a woreczek to ciasto. Dzieci wykonują czynności wymieniane przez nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wbijanie jaj, – mieszanie ciasta w prawo i w lewo, – zagniatanie, – wałkowanie. <p>Podczas wykonywania czynności nauczyciel ilustruje także ćwiczenia ortofoniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uff – wycieranie potu po męczącym zagniataniu ciasta, – dmuchanie na gorące, wyjęte z piekarnika ciasto, – mmm – oblizywanie warg językiem przy zlizywaniu lukru po zjedzonym cieście. 		Woreczki z grochem.
RUCH, MUZYKA	5.4, 8.2, 8.4	<ul style="list-style-type: none"> • Słucha muzyki i dostosowuje ruch do nastroju muzyki. • Przedstawia za pomocą ruchu opowiadanie nauczyciela. 	<p>Kiełkowanie</p> <p>Nauczyciel odtwarza utwór muzyczny Edwarda Griega <i>Poranek</i> i improwizuje opowiadanie o kiełkującym ziarnie, z którego wyrasta zboże i powstaje dojrzałe, złote, mieniące się w słońcu pole. Przez pole przechodzi wiatr, deszcz, ale ponownie wychodzi słońce. Na końcu dojrzałe pole zostaje skoszone – nauczyciel przerywa muzykę w odpowiednim momencie, a dzieci kładą się na ziemię. Przez cały czas trwania utworu dzieci ilustrują ruchem opowiadanie nauczyciela.</p>		Utwór muzyczny Edwarda Griega <i>Poranek</i> .

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1. Tekst piosenki *Moje pole* i wiersz *Gospodarstwo*

Moje pole (słowa i muzyka: Barbara Kosowska)

Owies, jęczmień, i pszenica
Czy to jakaś tajemnica?
Nie! To słowa bardzo znane,
Tak są zboża nazywane.

Już gospodarz zebrał plony,
Z pracy swej zadowolony.
Teraz ziarno zmilić trzeba,
Będzie z mąki dużo chleba.

Dalej rzepak rośnie wszędzie,
Pewnie olej z niego będzie.
Kukurydza się złociła,
Głowę z kolby wychyliła.

A na jesień zwyczaj taki:
Z pola zbiera się ziemniaki!
Gospodarza poprosimy,
No i frytki usmażymy.

Gospodarstwo (autor: Barbara Kosowska)

Nadleciał ptaszek, spojrzął i w dole
Zobaczył w słońcu skąpane pole.
Pole ogromne i zaorane,
A w ziemi ziarenka zboża posiane.
Pomyślał ptaszek: poproszę chmury,
Niech zroszą trochę nasiona z góry.

Chmurki życzenie ptaszka spełniły
I całą ziemię deszczem skropiły.
Promienie słońca nie próżnowały,
Codziennie na pole zagłądały.
Przyroda bardzo łaskawa była
I wszystko dokoła zielenią pokryła.

A gdzie się nasiona zboża podziały?
Ziarenka na polu wykiełkowały!
Rosły i rosły, wysoko się wzbiły,
Aż w końcu w kłosa się zamieniły.
Teraz na ziarno zebrać je trzeba,
By zetrzeć na mąkę potrzebną do chleba.

Na koniec posłuchaj, to dobra rada,
Wyrzucać chleba nie wypada!
Możesz podzielić go na kruszyny,
Aby nakarmić głodne ptaszyny.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ZAŁĄCZNIK 2. Opis karty pracy²

Karta pracy nr 1. Zadaniem dziecka jest dorysowanie brakującej części każdego z kłosów. Jeśli uda mu się policzyć, wpisuje w okienku odpowiednią liczbę ziaren.

Karta pracy nr 2. Zadaniem dziecka jest dopasowanie rodzaju zboża do rodzaju pieczywa: chleba zwykłego, bułek, rogali, ciastek, chleba razowego.

ZAŁĄCZNIK 3. List do rodziców³

Tablitowe Wieści

Drodzy Rodzice!

Nasza grupa rozpoczyna właśnie nowy projekt edukacyjny *Gospodarstwo (Pole)*. Przez cztery tygodnie będziemy badać rośliny rosnące na polu, poznawać produkty ich przetwarzania oraz pracę rolnika i jego maszyn. Dowiemy się, że:

- na polu rosną różne rodzaje zbóż oraz że dają nam one ziarno, z którego robi się mąkę;
- na polu rosną ziemniaki i kukurydza – z nich również możemy zrobić mąkę;
- buraki cukrowe i rzepak też rosną na polu; z buraków cukrowych robi się cukier, a z rzepaku olej;
- o pole trzeba dbać – trzeba je zaorać i obsiać, a dojrzałe zboże skosić;
- z różnych rodzajów mąki piecze się różne rodzaje pieczywa.

Oprócz tego będzie bardzo dużo zabaw z mąką i ziarnem. Spróbujemy sami zrobić mąkę! Zasiejemy pszenicę i będziemy obserwować jej wzrost. Będziemy przesypywać, dotykać i eksperymentować z różnymi produktami. Upieczemy chleb i zdrowe ciastka – bardzo Was prosimy o sprawdzone przepisy. Może ktoś chciałby nam pomóc w wypiekach albo mógłby pożyczyć maszynkę do wypiekania chleba? Będziemy bardzo wdzięczni za wszelką pomoc i współpracę! Zachęcam, by zaangażować dziecko do przygotowywania domowych wypieków. Może Wam pomóc w odmierzaniu, wsypywaniu, mieszaniu i innych kuchennych czynnościach. Spróbujcie!

Z pozdrowieniami

.....
(podpis nauczyciela)

² Karty pracy do pobrania ze strony <http://tablit.wa.amu.edu.pl>.

³ Gotowe wzory listów do rodziców do pobrania ze strony <http://tablit.wa.amu.edu.pl>.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ZAŁĄCZNIK 4. Moduł języka angielskiego

Projekt: GOSPODARSTWO (POLE)

Grupa wiekowa: 5-latki

Moduł językowy: słowniki

Cele ogólne:

- Zapoznanie ze słownictwem polskim i angielskim dotyczącym tematu *Gospodarstwo (Pole)*.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania różnic pomiędzy roślinami uprawnymi.
- Poszerzenie zasobu słownictwa związanego z roślinami uprawnymi.
- Rozwijanie umiejętności artykułowania samogłosek i spółgłosek angielskich.

Bank słów to zestaw kart – kwadratów, których wygląd i układ podobny jest do znanej dzieciom i nauczycielom gry *Memory*, jednak w tym przypadku karty pozostają odkryte. Dostęp do nich jest możliwy z poziomu platformy, po wybraniu wersji polskiej (flaga polska) lub angielskiej (flaga brytyjska). Grafiki w obu wersjach banku słów są identyczne w danym projekcie, natomiast różnią się jedynie nagraniami słówek, które przygotowane zostały odpowiednio w języku polskim lub angielskim. Ikony są wzorowane w głównej mierze na grafice zastosowanej w części CASUM projektu. Zawarte w nich obrazki przedstawiają elementy pojawiające się zarówno w animacjach, jak i filmach A i B. Po kliknięciu na daną kartę słyhać słowo wypowiedziane przez lektorkę po polsku (wersja polska) lub po angielsku (wersja angielska).

CEL OPERACYJNY DZIECKO:	DZIAŁANIA DZIECKA	SŁOWO POLSKIE – WERSJA POLSKA	SŁOWO ANGIELSKIE – WERSJA ANGIELSKA
<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje wyboru wersji językowej. • Wybiera ikonę. • Odsłuchuje nazwy poszczególnych elementów. • Powtarza nazwy polskie lub angielskie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wybiera wersję polską lub angielską słownika z poziomu platformy. • Po kliknięciu na daną ikonę słyszy nazwę przedstawionego elementu. • Powtarza usłyszane słowo. • W przypadku wersji angielskiej zalecane jest kilkukrotne wysłuchanie i powtarzanie słowa. • Jeśli ma trudności ze zrozumieniem znaczenia angielskiego słowa na podstawie materiału graficznego, może cofnąć się do poziomu platformy i wybrać polską wersję językową. 	pole	field
		mąka	flour
		żyto	rye
		owies	oats
		jęczmień	barley
		pszenica	wheat
		ziemniak	potato
		fasola	bean

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA

1. W początkowej fazie ćwiczeń należy pozwolić dzieciom przysłuchiwać się nagraniom słów bez konieczności ich powtarzania.
2. Dobrze jest zachęcić dzieci, aby angielskie słowa powtarzały grupowo oraz indywidualnie, a także zasugerować im wykonywanie ćwiczenia w domach.
3. W przypadku, gdy zrozumienie znaczenia słowa angielskiego jest zbyt trudne dla dziecka, możliwe jest przejście do polskiej wersji słownika. Szczególnie w pierwszych fazach projektu nauczyciel powinien pomóc dzieciom cofnąć się do poziomu platformy i otworzyć bank polskich słów.
4. Jeśli zrozumienie wymowy poszczególnych słów w wersji angielskiej stwarza problemy zarówno dzieciom, jak i nauczycielowi, zalecane jest skorzystanie z dobrych słowników internetowych wszystkich głównych wydawców, przedstawiających zarówno znaczenie słowa, jak i jego wymowę.
5. Słowa i grafiki zamieszczone w słownikach pochodzą głównie z części CASUM projektu, a zatem ich powtarzanie i osadzenie w kontekście przyrodniczym prowadzi do skuteczniejszego zapamiętywania znaczeń. Dzieci mogą korzystać z banku słów zarówno w końcu pierwszego tygodnia projektu, jak i w drugim, trzecim i czwartym tygodniu. Częstotliwość powtórzeń sprzyja przyswajaniu języka obcego.

Moduł języka angielskiego: gra

Cele ogólne:

- Poznanie nazw produktów związanych z pieczeniem chleba.
- Poznanie nazw roślin uprawianych w polu i w ogrodzie.
- Rozwijanie słownictwa w zakresie tematu *Gospodarstwo (Pole)*.
- Rozwijanie umiejętności artykułowania spółgłosek i samogłosek angielskich.

Format gry

Drag and drop (pol. przeciągnij i upuść)

Opis grafiki

Grafika przedstawia stół w kuchni, na którym stoi miska oraz leżą produkty – elementy z animacji, które można przesuwać/przeciągać do miski, aby wymieszać ciasto na chleb. Oprócz niezbędnych składników są na nim również niepotrzebne warzywa, których nie można użyć do pieczenia chleba (burak, rzodkiewka, sałata i ogórek). Każdy produkt jest klikalny – po naciśnięciu słychać jego angielską nazwę. Przesunięcie któregośkolwiek składnika do miski rozpoczyna grę. Jeśli wybór jest niepoprawny, słychać nagranie *try again* (pol. spróbuj ponownie). Poprawne wypełnianie naczynia składnikami pozwala zbierać nagrody – lizaki – pojawiające się w lewym górnym rogu ekranu. Po włożeniu do miski wszystkich koniecznych składników (tj. po właniu wody, wsypaniu mąki, otrębów i soli z solniczki oraz dodaniu drożdży) nad miską pojawi się symbol, którego naciśnięcie spowoduje wymieszanie produktów i uformowanie bochenka chleba. Następnie chleb zostaje włożony do piekarnika. Grę można uruchomić ponownie przez naciśnięcie ikony POWTÓRZ w prawym dolnym rogu ekranu.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

CEL OPERACYJNY DZIECKO:	ZADANIA DO WYKONANIA	SŁOWA ANGIELSKIE WYKORZYSTANE W GRZE	TŁUMACZENIE NA JĘZYK POLSKI
<ul style="list-style-type: none"> • Wybiera ikony przedstawiające różne produkty. • Słucha nazw produktów. • Powtarza nazwy produktów. • Przesuwa ikony odpowiednich produktów do miski. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naciśnięcie ikon produktów znajdujących się na stole. • Wysłuchanie i powtórzenie nazw produktów. • Przeniesienie/przecignięcie odpowiednich produktów do miski. • Naciśnięcie strzałki nad miską. • Zebranie pięciu lizaków w prawym górnym rogu ekranu nagradzane brawami i gratulacjami. 	bread	chleb
		salt	sól
		flour	mąka
		water	woda
		yeast	drożdże
		bran	otręby
		cucumber	ogórek
		radish	rzodkiewka
		lettuce	sałata
		beetroot	burak
<p>WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ważne jest, aby dzieci mogły wysłuchać nazw produktów, zanim rozpoczną przenoszenie elementów do miski. 2. Należy pozwolić dzieciom eksperymentować z grą – dowolnie przesuwając i upuszczając elementy – aby jednocześnie mogły wysłuchać ich angielskich nazw. 3. Podczas zajęć w przedszkolu dzieci mogą kolejno podchodzić do tablicy interaktywnej i samodzielnie przesuwając produkty do miski. 4. Jeśli opanowanie ruchu przeciągnij i upuść sprawia dzieciom trudność, nauczyciel może zademonstrować działanie gry. 5. Po prawidłowym przeniesieniu wszystkich elementów dziecko powinno nacisnąć ikonę chleba, aby usłyszeć jego angielską nazwę. 6. W przypadku problemów w wymowę słówek można wykorzystać jeden z dobrych słowników internetowych, który przedstawia wymowę i znaczenie słów. 			